UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri|| quatuor.||

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Distinctio decimanona.

urn:nbn:de:hbz:466:1-72607

Visual Library

nata in humanis est iniungenda pœnitentia sicut pro peccato mortali, pro participatione autem in humanis quæ fit subitò & cũ verecundia seu timorosa dispicentia non est iniungenda pœnitentia sicut pro mortali, quia nõ est ibi contemptus iurisdictionis ecclesiasticæ. Et est notandum quòd excõmunicatus publicus debet vitari in publico & in priuato, sed excommunicatus occultus non debet vitari in publico, sed in occulto, & moneri ne ingerat se aliorum communioni. Est etiam sciẽdum quòd excommunicatus publicè in vno loco, scilicet Parisius nõ debet per hoc reputari publicè excommunicatus vbique, puta Tolozæ, vel in monte Pessulano.

Sententia huius distinctionis. XIX. in generali & speciali.

POstquam ostensum est. Superius determinauit Magister de potestate clauium secundum se: hic verò determinat quæ sunt illæ claues, & diuiditur in duas. Primò ostendit quòd sacerdotũ est habere claues. Secũdò mouet circa hoc quandã obiectionem. Secunda ibi, Sed nõ videtur quòd omnes. Hæc secunda diuiditur in duas. Primò mouet dubiũ de claue scientiæ. Secundò de claue potẽtiæ ibi, Cùm autem cõstet. Hæc secũda diuiditur in quatuor. Primò mouet quæstionẽ, & tangit circa eam vnã opinionem. Secundo tangit aliam quã approbat. Tertiò secundam opinionem confirmat. Quartò respondet ad quędã quæ videntur huic veræ opinioni contraria. Secunda ibi, Aliis autẽ videtur. Tertia ibi, Quod autẽ hanc potestatẽ. Quarta ibi, Huic tamen sententiæ Aug. Hæc autem diuiditur in quinq; partes. Primò ponit obiectionẽ qua videtur ostẽdi quòd non solũ sacerdotibus vsus clauium competit. Secundò ostendit, quòd nõ conuenit malis sacerdotibus. Tertiò ad hãc ponit aliquorũ solutionem. Quartò ostendit inciděter qualis debet esse qui potestate clauium debet vti. Quintò ponit propriã solutionem ad secũdam obiectionem. Secunda ibi, Præmissæ verò sententiæ. Tertia ibi, Sed illud capitulum. Quarta ibi, Qualem autem esse oporteat. Quinta ibi, illud autem Malachiæ.

2 IN speciali sic procedit dicens, quòd post prædicta est considerandũ quando & quibus dantur claues, & subdit, claues dantur per ministerium episcopi in promotiõe sacerdotii: simul enim cùm recipit quis ordinẽ sacerdotii, recipit & claues. Postea obiicit quantum ad clauem scientiæ quã nec soli nec omnes sacerdotes habere videntur: plures enim non sacerdotes habent scientiã discernendi, & multi sacerdotes ea carẽt. & respondet concedendo q̃ hanc clauem in consecratione non recipiunt sacerdotes, non sacerdotes verò quanuis scientiã discernendi habere possint, non tamen dicuntur habere claues, quia non habent ea claudere, vel aperire. Sed quãdo tales ad sacerdotium promouentur dicuntur claues discretionis accipere quia etiam ante habita discretio augetur, & fit clauis vt possit ea ad claudendũ vel aperiẽdum vti: & sic soli sacerdotes hanc clauem habent. Postea quærit de claue potentię, vtrum omnes sacerdotes habeant: & ponit primò opinionem dicentium quòd non omnes eam habent sed soli imitatores doctrinæ simul & vitæ apostolicæ, quod autoritatibus confirmat. Postea dicit quòd opinio aliquorum est, quam ipse magis approbat, q̃ omnes sacerdotes eam habent, sed nõ habent rectè & dignè nisi illi qui vitam & doctrinam apostolicã seruant: propter quod autoritates quas prima opinio pro se inducit nõ negant malos sacerdotes habere clauem potentiæ, sed dicunt solum illos dignè vti posse qui præditi sunt vita & doctrina apostolica. Postea hanc opinionem per autoritates cõfirmat sicut patet in litera. Postea obiicit in contrarium per Bonifacium qui dicere videtur quòd omnes sancti viri possunt benedicere & non soli sacerdotes. Et respondet ad hoc q̃ alia est benedictio quæ fit ex merito sanctitatis & cõpetit omnibus bonis, & alia quæ fit ex autoritate ordinis quæ cõpetit omnibus sacerdotibus, quanuis soli boni sacerdotes ea ritè vtantur: mala autem vita sacerdotis non lędit subditos si ipsi faciant bona quæ mali sacerdotes docent, nec debent subditi vitam sacerdotum discutere. Postea obiicit aliter contra prædicta per illud quod dixit dominus in Malachia: Maledicam benedictionibus vestris. & alibi in Ezechiele. Væ his qui viuificant animas quę non viuũt & mortificant illas quæ non moriuntur. quia si dominus maledixit benedictionibus malorum sacerdotũ, & si animæ quas viuificant non viuunt, quomodo per eos cõfertur gratia? Et respondet primò quòd illud Malachiæ vel intelligitur de hæreticis excommunicatis, & qui sunt ab ecclesia præcisi, quorum benedictiones fiunt maledictiones illis qui eorum sequuntur errores: vel sic, maledicam benedictionibus vestris, id est, his quæ meis benedictionibus posidetis, quia faciã ea vobis cedere in maledictionem, vel maledicam benedictionibus vestris, id est, quod à vobis benedicitur à me erit maledictum: quia benedicunt iniquè agentibus, & adulantur peccãtibus & iniquè agentibus, &c.

QVÆSTIO PRIMA.
Vtrum soli sacerdotes noui testamenti habeant claues.

CIrca distinctionem istam quæritur de duobus. Primum est de clauibus. Secundum est de correctione fraterna. Circa primũ quæruntur duo. Primum est vtrum soli sacerdotes noui testamenti habeant claues. Secũdum est vtrum quilibet possit vti claue in quemlibet (quod est quærere) vtrum quilibet sacerdos possit absoluere quemlibet peccatorem à quolibet peccato. Ad primum sic proceditur, & arguitur quòd non soli sacerdotes noui testamenti habeant claues, quia in sacramentis illa quæ gerunt exterius significant ilia quæ virtute sacramenti imprimuntur interius: sed ostiariis in sua ordinatione traduntur claues, ergo eis imprimuntur claues interius, sed ipsi nondum sunt sacerdotes, ergo &c.

2 Ad idem sic arguitur: excommunicare & absoluere videtur pertinere ad potestatem clauium, sed multi non sacerdotes excommunicant & absoluunt vt electi, confirmati, officiales, archidiaconi, ergo multi non sacerdotes habent claues.

3 IN contrarium est quod dicit Ambro. Hoc ius, scilicet ligandi, solum sacerdotibus est concessum.

4 RESPONSIO. Hæc quæstio implicat duos articulos. Primus est an sacerdotes veteris legis habuerint claues. Secundus est an in nouo testamento alii à sacerdotibus eas habeant.

5 Quantum ad primum dicendũ est quòd sacerdotes vet. testamenti claues non habuerũt. Cuius ratio est, quia vsus clauium est ad apertionẽ regni cœlorum: vt dictũ est Petro, sed regnum cœlorum nõ potuit aperiri alicui ante passionem Christi, cuius merito sublatum est impedimentum naturæ, ergo ante passionem Christi quæ facta est in nouo testamento nõ debuerunt claues alicui cõferri. Est tamen intelligẽdum q̃ potestas & vsus clauium præcesserit figuraliter in officio sacerdotum legalium: officiũ enim eorum consistebat circa tria. s. in aperiendo & claudendo hominibus mundis & immundis secundũ ritum legis materiale templũ, in oblatione sacrificiorũ, & collatione sacramentorum legaliũ, in mundatione aliquarũ irregularitatum quæ incurrebantur secundũ legem. In primo, scilicet in templo secundũ duplicem sui partem. s. sanctum & sanctum sanctorũ præcesserit figura ecclesiæ secundum duplicem sui partem. s. militantem & triumphantẽ. In secundo scilicet in sacrificiorum oblatione figurabatur administratio sacramentorum nouæ legis. In tertio scilicet in emundatione irregularitatum figurabatur remissio peccatorum quæ fit in nouo testamento virtute clauium: & ita sacerdotes veteris testamenti non habuerant propriè claues, sed præcesserit in eis figura clauium in hoc q̃ mundatos ab irregularitatibus legis admittebãt in templum ad oblationem sacrificiorum.

6 Quantum ad secundum dicendum est, quòd alii à sacerdotibus in nouo testamento non habent claues. Cuius ratio est, quia illud quod datur per consecrationẽ non habetur nisi à consecratis, sed potestas clauium datur per consecrationem sacerdotibus, vt patet ex verbis episcopi qui dicit in impositionẽ manũ: accipite spiritũ sanctum, quorũ remiseritis, &c. quæ verba important directè vsum clauium, ergo ista potestas non est nisi in habentibus cõsecrationem sacerdotalẽ. Item si esset in aliis sacerdotibus, hoc esset propter meritum vitæ ex quo carent sacerdotali

consecratione, sed si acquireretur propter meritum vitæ deperderetur propter demeritum, ergo frequēter vnus & idem quandoq; haberet claues, & quandoq; non haberet & incertum esset de quocunq; an haberet claues: cùm nulli possit constare de merito alterius, nec alicui de proprio merito. Hæc autem sunt inconuenientia.

7 Sed contra hoc instant quidam dicētes, quòd ita parum est aliquis certus de sacerdotio, sicut de merito. Quia non constat an ordinās fuerit episcopus, & vtrum habuerit intentionem ordinandi, & iste recipiendi, & sic incertum est sacerdotium, sicut meritum. Hæc autem instantia friuola est, quia similis certitudo non est omnibus expetenda (puta in mathematicis & rethoricis) fatuum enim esset recipere mathematicum persuadentē & expetere rethoricum demonstrantem. Sed circa vnamquamq; materiam debet sufficere certitudo illi materiæ conueniens: conueniens autem certitudo secūdum ordinationē Christi & ecclesiæ, quòd aliquis sit sacerdos est quòd sit secundum ritum ecclesiæ ordinatus ab illo qui habetur ab omnibus suæ diœcesis pro episcopo, nec alia certitudo quærenda inter fideles. De demerito etiam potest quandoq; haberi certitudo per facta exteriora, cùm aliquis facit ea quę bono animo fieri non possunt, sed de merito nō posset haberi aliqua certitudo per quæcunq; facta exteriora: sed est sola pręsumptio vel coniectura fallibilis. Item constat quòd homo variatur de merito in demeritum & ecōuerso. De sacerdotio autē non est sic: ex quo enim aliquis est sacerdos semel, semper manet sacerdos, & ideo maior est certitudo recurrendi ad sacerdotem pro absolutione ratione sacerdotii, quā ratione meriti. Item aliud est quo aliquis potest & quo bene potest. Et secundum supponit primum, licet non econuerso, sicut bene posse supponit posse. Sed potestas clauium est ad posse absoluere in foro pœnitentiæ, gratia verò nō requiritur ad aliquem actum nisi propter bene, ergo potestas clauium nō supponit gratiam, nec ad acquisitionē, nec ad vsum, licet requirat quo ad vsum debitum ex parte vtentis.

8 AD argu. in oppositum. Ad primum dicendū quòd traditio clauium quę fit in ordinatione ostiarii nō signat traditionem spiritualium clauium de quibus nunc loquimur, sed significat traditionē potestatis ad executionem officii ad quod ordinatur, quod est custodia eorum quæ sub clauibus ecclesię materialibus reseruantur, vt patet ex verbis episcopi in traditione sibi dictis: officium etiā eius non est claudere regnum cœlorum vel aperire, sed materiale templum, & excludere ab ecclesia immundos, & recipere mundos, non quidem iudicando de eis, sed sequēdo iudicium sacerdotis.

9 Ad secundum dicendum quòd ligare vel absoluere à sententia excommunicationis non est per se & directè actus clauium: sed solum ligare & soluere in foro pœnitentiæ, antecedit tamē & disponit ad vsum clauium. Cuius ratio est, quia mediante ecclesia militante intratur in ecclesiam triumphantem. Et ideo actus quo aliquis excluditur per sententiam excommunicationis ab ecclesia militante, vel ad eam recipitur per absolutionem ab excommunicatione præuius est & disponit ad actum clauium quo aliquis absoluitur à culpa, & sic ei aperitur regnum cœlorum propter quod excommunicare & absoluere potest competere aliis, quā sacerdotibus, cùm non sit directè actus clauis sacerdotalis: quia tamen ad eam præparat & disponit nō decet quòd alii ea vtantur quàm illi qui possunt ad sacerdodium promoueri, & quia nulla mulier potest sacramentum sacerdotii recipere, ideo consultè prouisum est quòd nulla mulier possit excommunicare, nec ab excōmunicatione absoluere: propter quod Abbatissæ nō habent potestatem super moniales suas excōmunicandi eas, extra de maio. & obed. cap. Dilecta. Et de pœn. & remis. cap. Nona. licet habeant autoritatem corrigendi eas secundum disciplinam monasterii & religionis propter periculum cohabitationis virorum inter eas.

QVÆSTIO SECVNDA.

Vtrum quilibet sacerdos possit vti claue in quemlibet.

Armachelis lib. 11. quæstionum arme. cap. 1.

AD secundum sic proceditur, & arguitur quòd quilibet sacerdos possit vti claue in quemlibet, hoc est q; quilibet sacerdos possit absoluere quemlibet peccatorem de quolibet peccato: quia potentior est virtus spiritualis quàm corporalis, sed virtus materialis quæ potest in vnā materiam potest in omnem sibi similem: sicut ignis qui potest cōburere aliquod lignum aridum potest similiter comburere quodcunq; aliud similiter disposituū, ergo potestas spiritualis per quam sacerdos potest absoluere aliquē peccatorem se extendit ad absoluendum quēlibet alium.

2 Item potestas clauium dependet ab illo verbo quod dixit Christus discipulis suis Ioan. 20. Quorum remiseritis peccata, &c. Sed in illis verbis non fit limitatio de personis, nec de culpis, ergo videtur quòd quilibet sacerdos possit quemlibet peccatorē absoluere & de quolibet peccato.

3 IN contrarium arguitur sic: quia iudicium ecclesiæ in foro pœnitentię, non debet esse minus ordinatum quā iudicium seculare, sed in iudicio seculari non quilibet iudex potest iudicare quemlibet hominem, sed solum sibi subditum, ergo similiter in iudicio pœnitentiæ non quilibet sacerdos potest iudicare quemlibet peccatorem, sed solum illum qui est sibi subditus.

4 Ad idem est quòd dicit canon. 16. qu. 1. quòd nulli sacerdotum, licet paroecianū alterius absoluere, aut ligare.

5 RESPONSIO. Duplex est potestas clauium, sicut tactum est in præcē. quæst. vna est clauium ordinis quę solum respicit forum conscientiæ vel pœnitentię: alia est potestas iurisdictionis quæ respicit forum contentiosum in ligando per excommunicationem, vel absoluendo ab ea. Prima potestas clauium quæ respicit absolutionē à peccatis promissa fuit Petro & apostolis Mat. 16. vbi dicit Christus Petro: tibi dabo claues regni cęlorum. Et quodcunq; ligaueris super terram erit ligatum & in cœlis, &c. quāuis enim hoc dictum fuerit soli Petro, non est tamen sibi dictum pro ipso solo, sed pro omnibus apostolis: sicut enim dicit beatus Ambro. exponens illum passum, licet cæteri Apostoli siluerint, tamen Petrus respondit pro se & cæteris. Tu es Christus: & sicut respondit pro se & cæteris ita prædictum verbum est pro se & cæteris, quod etiam apparet per illud quod dixit Dominus omnibus Apostolis indifferenter Ioan. 20. Quorum remiseritis peccata remittuntur eis, & quorum retinueritis retenta sunt. Potestatem etiam clauis iurisdictionis videtur dedisse omnibus Apostolis: nam sicut legitur Mat. 18. Postquam dixerat si ecclesiam non audierit sit tibi, sicut Ethnicus & Publicanus, (ex quo verbo ortum habet sententia excommunicationis) subiunxit dicens. Quæcunq; ligaueritis super terram, erunt ligata & in cœlis, &c. Veruntamen quātum ad vtramque potestatem Dominus videtur dedisse Petro quandam prerogatiuam, quia sibi soli commisit regimen vniuersalis ecclesiæ quando dixit ei, vt legitur Ioan. vlt. pasce oues meas, & pasce agnos meos. ad perfectam enim *Inf. eo. 13.* curam, & ad perfectum regnum ecclesiæ vtraque potestas est necessaria. Et ideo sicut in regimine ecclesiæ Petrus prælatus est cæteris, sic prærogatiuam habuit in vsu vtriusque potestatis.

6 His suppositis sciendum est quòd circa quæstionem istam sunt duo modi dicendi, quorum primus continet tres articulos. Primus est quòd loquendo absolutè de sacramento pœnitentiæ circunscribendo omnem ordinationem ecclesiæ quilibet sacerdos potest quemlibet peccatorem de quolibet peccato absoluere. Secundus est quòd per ordinationem ecclesiæ factum est quòd non quilibet possit quemlibet absoluere, nec de quolibet peccato. Tertius est quòd ecclesia hoc faciēdo nihil mutat eorum quæ sunt essentialia sacramento.

7 Ratio primi est quia concurrentibus ad sacramentum his quæ sunt de necessitate sacramēti & debita dispositione suscipientis verum est sacramentū, & suscipiens recipit omnem effectū sacramenti: sed circunscribendo à sacramento pœnitentiæ ordinationē ecclesiæ quilibet sacerdos est debitus minister, & cōfessio omnium peccatorum est debita materia, forma autē debita est, absoluo te, &c. confitens autem si sit pœnitens est sufficienter dispositus ad suscipiendum tam sacramentum quā rem sacramenti, ergo eis concurrentibus nō solum est verū sacramentum, sed

sed etiam suscipiens verè recipit omnem effectum sacramenti. Maior de se patet, Minor etiam clara est quantum ad materiam & formam pœnitentiæ, sed dubia est quantum ad ministrũ & dispositionem recipientis. Et quãtum ad hoc probatur sic: quia ꝙ non quilibet sacerdos sit debitus minister, nec quilibet peccator pœnitẽs sit sufficienter dispositus ad recipiendũ verè sacramentum pœnitẽtiæ & eius effectũ à quolibet sacerdote non potest dici nisi, quia pœnitentia est sacramentum iudiciale, & ideo requirit ꝙ minister eius sit sacerdos iurisdictionem habens, & quòd iudicandus sit ei subditus, quod non inuenitur in quolibet sacerdote respectu cuiuslibet peccatoris. Sed istud nõ cogit, quia & si pœnitentia sit sacramentum iudiciale, tamen est voluntariũ: vnde sacerdos qui est iudex in sacramento pœnitentiæ magis est iudex arbitrarius de voluntate partium assumptus, quã habens de se iurisdictionem super partes eis inuitis, vel altera earũ inuita: cùm enim iudiciũ pœnitentiæ agatur in Deum & hominem, constat quòd sacerdos ex parte Dei est iudex volũtariè assumptus qui fecit sacerdotes mediatores & arbitros inter se & homines. Idem est ex parte hominis, quia quantumcunq; sciret sacerdos peccatum pœnitentis nisi ipsemet pœnitens voluntariè ipsum exprimeret, & exponeret se iudicio sacerdotis, non posset sacerdos iudicialiter agere cũ eo quo ad forum pœnitentiæ. Ergo vbi peccator se voluntariè iurisdictioni sacerdotis subiicit, assumit eũ quasi arbitrum quem Deus prius ad hoc assumpsit. Igitur videtur quòd ille sit verus iudex, & iste verus subditus quantum pertinet ad tale iudicium. Sed hoc potest facere quilibet peccator confitens & verè pœnitens respectu cuiuslibet sacerdotis circunscripta ordinatione ecclesiæ, ergo tunc quilibet sacerdos est verus iudex, & quilibet peccator confitens & verè pœnitens est ei verè subditus.

8 Et confirmatur, quia Papa nulli potest esse subditus nisi quatenus volũtariè ei se subiicit: ex iure enim diuino nulli subiicitur sed omnibus præest, ex iure humano etiã nulli potest subiici, quia canonum statuta Papam nõ obligant, sicut nec leges imperatorem, ergo cùm subiiciat se alteri in foro pœnitentiæ, necesse est quòd sufficiat subiectio quæ sit ex mera voluntate.

9 Quod etiam patet ex alio, quia Papa non potest se subiicere iurisdictioni alterius quo ad forum contentiosum, vnde non potest cõmittere alicui quòd excommunicet eum nisi sententiæ eius paruerit: quia talis iurisdictio inuoluntaria est quo ad subditum, & ex alterius volũtate dependet, & similiter esset in iurisdictione fori pœnitẽtiæ nisi esset merè voluntarium.

10 Item si ex ordinatione diuina minister sacramenti esset sacerdos habens iurisdictionem in casu extremæ necessitatis, nõ posse quilibet sacerdos absoluere quemlibet peccatorem, quia nulla necessitas mutat ministrum à deo institutum: vnde sicut in extrema necessitate nullus potest sacramẽtaliter absolui nisi à sacerdote, eo quòd sacerdos est minister institutus sacramenti pœnitentiæ, sic nullus potest absolui nisi à sacerdote habẽte iurisdictionem, si talis iurisdictio requireretur ad ministrum ex institutione Christi, tenet autem ecclesia quòd in casu necessitatis quilibet sacerdos potest quemlibet peccatorem absoluere de quolibet peccato, nec ecclesia fortè posset ordinare contrarium, quare &c. Item dato quòd minister sacramenti pœnitentię sit sacerdos habens iurisdictionẽ, idem sequitur, quæ consuetudo dat iurisdictionem, sed si tunc fuisset consuetudo quòd quilibet absolueret quemlibet, quiliber ideo, &c. Sic ergo quilibet sacerdos poterat absoluere quemlibet ei volentem confiteri: sicut olim iudices chartularii omni homini se subiicienti ius dare poterant & non alii. Et sic probatum est primum.

11 Quantum ad secundum probatur quòd per ecclesiam fieri potuit & factũ est rationabiliter quòd nõ quilibet posit absolui à quolibet, sed à determinato ministro, & si absoluatur tenetur iterum confiteri & absolui à ministro de quo ecclesia ordinauit: quia nullus potest absolui ab vno peccato mortali dum actualiter cõmittit aliud sed peccator subiiciẽs se pro absolutione alicui sacerdoti scienter, contra ordinationem ecclesiæ actualiter peccat peccato inobedientiæ, ergo nõ potest absolui ab aliis peccatis. Maior patet ex præcedentibus. Minor declaratur, quia ecclesia potest rationabiliter præcipere quòd nõ quilibet suscipiat quodlibet sacramentum à quolibet ministro, sed à determinato, vt patet de sacramento ordinis: quia non est licitum quemlibet ordinari à quolibet episcopo, & similiter est de sacramento pœnitentiæ rationabiliter institutum quòd nõ quilibet absoluatur à quolibet, quia non quilibet sacerdos sufficit ad consulendum in foro animæ, & vt amoueatur incentiuũ delinquendi, quod præberetur si quilibet pro voluntate posset in quolibet loco à quolibet sacerdote absolui: tolleretur enim ex hoc multum de erubescentia quam debet habere peccator, & multum de cautela quam potest adhibere curatus circa subditum in variis casibus.

12 Sed contra hoc posset obiici: quia si aliquis simplex & ignorans submittat se alicui ministro qui secundũ ordinationem ecclesiæ non debet eum absoluere, talis non videtur peccare mortaliter, quia nihil facit in contẽptum ecclesiæ. Si igitur peccatum inobedientię impedit ne submittens se tali ministro sit verè absolutus, videtur quòd iste simplex & ignorans non committens nouum peccatum per aliquam inobedientiam verè sit absolutus. Et dicendum ad hoc quòd talis est absolutus, & tamẽ tenetur alteri confiteri quando innotescit ei quòd primus nõ debuit eum absoluere quia sicut dictũ est prius, ecclesia potest præcipere ne quis ab aliquo recipiat sacramentum, propter quòd si ab aliquo recipiat ex propria voluntate non est absolutus à præcepto ecclesiæ, si tamen illud sacramentum sit iterabile: quia si non esset iterabile natura sacramenti euacuaret vim præcepti in tali casu, nec propter hoc potest dici quòd ecclesia præcipiat bis confiteri de eodem peccato, quia non præcipit confiteri nisi semel, & determinato ministro, à quo præcepto nullus absoluitur, per hoc quòd alii confitetur voluntariè. Et sic patet secũdum, videlicet quòd per ecclesiam fieri potuit & factũ est quod non quilibet possit absolui à quolibet, sed à determinato ministro. Et si ab alio absoluatur (vt in casu statim dicto) tenetur iterum confiteri.

13 Tertium patet, scilicet quòd ecclesia hoc faciendo non mutat aliquid quod sit essentiale huic sacramẽto: quia prohibere ne quilibet recipiat sacramentum à quolibet ministro non est mutare aliquid quod sit essentiale sacramento, sed ecclesia in statuto prædicto nihil plus facit nisi prohibere ne quilibet accedat ad quemlibet sacerdotem pro absolutione, ergo non mutat aliquid quod sit essentiale sacramento, nec materiam nec formam, nec ministrum. Et quia his concurrentibus est verum sacramẽtum, patet quòd talis confessio est verum sacramentũ, sicut baptismus vel ordo sacer receptus contra inhibitionẽ ecclesiæ est verum sacramentum, cuius signũ est: quia si sacerdos reuelaret ea quæ audiuit in tali cõfessione puniretur, non solum vt reuelator secreti, sed vt reuelator confessionis, hoc tamen interest inter baptismum & ordinem cùm recipiuntur contra inhibitionem ecclesiæ & sacramẽtum pœnitentiæ, quia illa nõ sunt iteranda quãuis peccet modaliter recipiens si sit adultus, quia peccatum recipientis non impedit totalem effectũ baptismi & ordinis sicut totalem effectum absolutionis qui est solũ remissio peccati, propter quod iterari debet. Et hæc bene stant simul quòd aliquis recipiat sacramentum & non rem sacramenti propter indispositionem suam: sicut enim res sacramenti habetur quandoq; sine sacramento actu suscepto, sic ecõtra verum sacramentum potest actu recipi, sine re sacramẽti. Hic est primus modus satis probabilis, ad cuius rationes difficile est respondere, vt mihi quandoq; visum fuit. Secũdus modus est quòd non quilibet potest absolui à quolibet nõ solum propter ordinationem ecclesiæ, sed propter ordinationem Christi, & hic modus pro nũc apparet mihi verior: quia Christus soli Petro tanquam pastori commisit curam & regimen totius sui gregis: vt habetur Ioannis vltimo. Sed potestas clauium ordinis in ligando & absoluendo in foro pœnitentiæ, & potestas iurisdictionis in ligando vel absoluẽdo in foro cõtentioso est in ecclesia solum propter curã & regimen ouium Christi, id est omnium Christianorũ, ergo ad solum Petrũ pertinuit & ad solum successorem Petri pertinet iure suo sibi à Christo collato

Vide infrà d. 21. q. 4.

collato vti vtraq; claue in quemlibet Christianum, & nulli alii nisi ex commissione Petri, vel successoris eius, vel ex dissimulatione vsus quem scit, nec reprobat.

14 AD primum arg. alterius opinionis dicendum est quòd forus pœnitentiæ voluntarius est non solũ ex parte sacerdotis quem Deus volantariè fecit ministrum suum, sed etiam ex parte confitentis qui voluntariè dicit peccatum suum: sed non est voluntarius quãtum ad hoc quòd quilibet possit pro libito eligere sibi sacerdotem qui absoluat eum: quia nullus potest eũ absoluere nisi cui commissum est à vicario Christi mediatè vel immediatè, directè vel indirectè.

15 Ad secundum dicendũ quòd aliud est de Papa & de cæteris Christianis, quia claues ordinis quãtum est de se extendunt se ad absolutionem ab omni peccato respectu cuiuslibet personæ, vt patet ex verbis dictis omnibus Apostolis: quorum remiseritis, &c. in quibus nulla fit exceptio de personis vel peccatis: tota autem restrictio est ex speciali commissione facta Petro de regimine vniuersalis ecclesiæ, illa autem commissio fuit de omnibus aliis à Petro, videlicet de omnibus commissis curæ & regimini Petri & non de Petro, & ideo extendit se ad oues Petri, id est, ad omnes Christianos, præterquam ad Petrum & ad successorem eius. Et ideo Papa successor Petri non subiacet illi restrictioni quin possit absolui à quolibet habente clauem ordinis prout eligere voluerit.

16 Ad tertium est dicendũ quòd non est simile de clauibus ordinis & de clauibus iurisdictionis: quia effectus clauium iurisdictionis transit in inuitum, effectus autem clauium ordinis nõ tranſit nisi in voluntarium. Papa autem non habet nec habere potest iudicem cui submittatur inuitus, nec per cõsequens potest se submittere alicui quantum ad iurisdictionem quæ de natura sua potest ferri in inuitum, sed effectus clauium ordinis de se extenditur ad omnes nisi sint excepti per priuilegiũ Petri, quod non militat contra Petrum, quia solum est de ouibus subiectis Petro & non de ipso: propter quòd Petrus potuit, & successor eius potest subiicere se cui voluerit quantum ad vsum clauium ordinis in foro pœnitentiæ.

17 Ad quartum dicendum quòd ex ordinatione Christi est q̃ oues Petri nõ regantur nec subsint curæ vel regimini cuiuscunq; nisi ex cõmissione Petri mediata vel immediata, directa vel indirecta: semper autẽ sedes Petri voluit, q̃ in articulo mortis quilibet sacerdos nõ præcisus ab ecclesia posset quemlibet absoluere à peccatis in absentia illius ad quẽ cura regulariter pertinet, & si nollet in illo casu, nihilominus posset non obstante priuilegio Petri quod non fuit ei datum ad destructionẽ, sed ad ædificationem, cùm fuerit ei datũ ad pascendum oues: vnde in primo casu cessaret illud priuilegium Petri & staretur primę ordinationi Christi de potestate clauium ordinis quæ se extẽdit ad omnem peccatorem & ad omne peccatum, nec casus necessitatis mutaret ministrum, sed ordinatio Christi qui in tali casu non dedit priuilegium Petro.

18 Ad argumenta principalia respondendũ est ad primum, q̃ non quilibet peccator respectu cuiuslibet sacerdotis est similis materia: quia non solum ex ordinatione ecclesiæ sed etiã ex ordinatione Christi tota cura omnis pertinet ad successorem Petri, & ad nullũ alium nisi quatenus per ipsum committitur cura alii mediatè vel immediatè, directè vel indirectè. Et quia cura cuiuslibet nõ est per ipsum commissa cuilibet, ideo non quilibet potest absoluere quemlibet, sed ille cui commissum est.

19 Ad secundum dicendum, quòd licet ex verbis illis: quorum remiseritis peccata, &c. non sit facta limitatio de personis nec de peccatis, tamen ex verbis postea dictis Petro Ioan. vlt. pasce oues meas, &c. facta est restrictio quòd nullus potest ea quæ sunt curæ animarum (vt absoluere in foro pœnitentiæ) nisi Petrus vel successor Petri, vel ille cui per successorem Petri commissum est.

QVÆSTIO TERTIA.

Vtrum correctio fraterna cadat sub præcepto.

Tho. 2. 2. q. 33. ar. 2.

DEinde quæritur de correctione fraterna, & primò vtrũ cadat sub præcepto. Et videtur quòd non: quia omnia præcepta diuina reducuntur ad illa quę sunt decalogi, sed correctio fraterna nõ videtur posse reduci ad ali quod illorum, ergo non cadit sub præcepto.

2 Item religiosi non eximuntur à præcepto diuino, si ergo correctio fraterna esset sub præcepto, videretur q̃ religiosi deberẽt de claustro exire ad corrigendum secula res: cùm plus obliget eos præceptum diuinum quàm propriũ votum. Hoc autem non est verum, quia sic periret obseruantia claustralis, quare &c.

3 Item Hieronymus dicit: sacerdotes studeant illud euangelium implere, si peccauerit in te frater tuus, &cæt. ergo nõ videtur quòd saltem omnes obligentur, sed soli sacerdotes habentes curam.

4 IN contrarium est quod dicit glosa super illo verbo, si peccauerit, &c. Ita peccat qui fratrem suum peccare videt & tacet, sicut qui peccanti non indulget. sed ad indulgendum peccanti, omnes & ex præcepto charitatis tenẽtur. ergo ad corrigẽdum. Ad idem est quod dicit Aug. de verbis domini. Si neglexeris corrigere peior es factus eo qui peccauit. sed hoc nõ esset nisi quis per talem negligentiam adimplere præceptum omitteret, ergo correctio fraterna est in præcepto.

5 RESPONSIO. Circa quæstionẽ istam tria sunt videnda. Primum est vtrum fraterna correctio cadat sub præcepto. Secundum est vtrum ad eam omnes teneantur. Tertium est vtrum in aliquo casu possit aliquis excusari si correctionem fratris omittat.

6 Quantum ad primum sciendum est quòd fraterna correctio nõ est aliud quàm admonitio fratris pro emendatione sua ex charitate fraterna procedens: si autem cum admonitione verbi sit aliqua coactio per pœnam, aut quodcunq; flagellum iam non est solũ fraterna correctio, sed paterna, quæ coactionem habet, vt postea magis patebit: loquendo ergo de correctione quæ est merè fraterna, dicendum est quòd ad eam tenemur ex præcepto diuino, quod patet triplicier.

7 Primò sic: per præcepta diuina sufficiẽter ordinatur vita humana in his quæ pertinent ad salutem, sed nõ sufficienter ordinaretur nisi correctio fraterna caderet sub præcepto, ergo &c. Minor declaratur, quia cõseruatio hominum secũdum vitam humanam assimilatur exercitui Iob. 7. Militia est vita hominis super terrã. In exercitu autem est duplex ordinatio. Vna qua omnes de exercitu ordinantur ad ducẽ, vt ei obediant, & ab eo regantur. Alia qua singuli de exercitu ordinantur adinuicem, vt vnus alteri auxilium præbeat. Et vterq; ordo necessarius est ad consequendum finem. f. victoriã ad quam ex ordinatione ducis totus exercitus ordinatur: ergo in conuersatione vitæ Christianę, & eorũ qui in aliqua communitate viuunt est duplex ordo, vnus ad prælatum qui habet eos regere, & cui omnes tenentur obedire, alius singulorum ad inuicem, ex quo ordine vnus habet alii auxilium ferre ad cõsequendam salutẽ. Sicut ergo primus ordo cadit sub præcepto, ratione cuius incumbit prælatis, vt subditorum curam gerant, & subditis, vt prælatis obediant, ita & secundus ordo cadit sub præcepto, vt subditi sibi inuicem auxilium præbeant: cùm igitur auxilium in spiritualibus adhibeatur homini per correctionem fraternam, apparet quòd ipsa cadit sub præcepto diuino.

8 Secundò, quia sicut se habẽt membra in corpore naturali ad actus naturales, sic se habẽt fideles ad actus charitatis per quam connectuntur, vt mẽbra in vno corpore. Et hoc dictum patet ex dicto Apostoli Rom. 12. vbi dicitur sic: sicut in vno corpore multa membra habemus, ita multi vnum corpus sumus in Christo, singuli autẽ alter alterius membra. Sed in corpore naturali membra pro se inuicem sunt solicita, & vnum expellit malum alterius quãtum potest, sicut dicit idem Apostolus. 1. Cor. 12. ergo fideles qui sunt in ecclesia tanquam vnius corporis membra ex ordine charitatis tenentur malum aliorum expellere quantum possunt, hoc autem fit præcipuè per correctionem fraternam, quare &c.

9 Tertiò, quia eleemosyna corporalis non magis necessaria quàm spiritualis, cùm ergo eleemosyna corporalis sit sub præcepto quando imminet necessitas corporalis dicente Ambr. Pasce fame morientem, quòd si non pauisti occidisti. relinquitur quòd correctio quæ est eleemosyna spiritualis fortiori ratione sit sub præcepto. Et sic patet primum.

10 Quantum ad secundum dicendū est, quòd omnes tenentur ad correctionem fraternam respectu omniū superiorum, inferiorum, & parium. Cuius ratio est, quia ad actum charitatis obligantur omnes qui tenentur habere charitatem & respectu omnium ad quos tenentur habere charitatem, quia quantum se extendit habitus tantum & actus, qui procedit ex habitu: sed omnes tenentur ad habendum charitatem & ad omnes pares, superiores, & inferiores, amicos, & inimicos, ergo omnes tenentur ad corripiendum quoscunq; delinquentes, cū correctio sit actus virtutis: veruntamen quia actus virtutis debet esse informatus debitis circunstantiis, ideo in correctione qua subditi corrigunt prælatos suos debet esse talis modus, vt nō præiudicetur honori & reuerētiæ prælationis: vnde Apostolus. 1. ad Tim. 5. Seniorem ne increpaueris, sed obsecra, vt patrē. & Dion. redarguit Demophylum monachum, quia sacerdotem & se maiorem correxerat irreuerenter eum percutiens, & ab ecclesia eiiciens, in quo excessit nō solum modum correctionis fraternæ inferioris ad superiorem, quia irreuerenter correxit, sed etiā modum correctionis fraternæ, quia correxit non solum verbo, sed verbere: quam correctionem non habent nisi Prælati gerentes ex officio curam eorum quos corrigunt, fraternam autectionem habent omnes respectu omnium: vnde Pelagius Papa dicit, & habetur. 24. quæst. 3. Tam sacerdotes quàm reliqui fideles omnes summam debent habere curam de illis qui pereunt, quatenus eorum redargutione, aut corrigantur à peccatis, aut si incorrigibiles apparuerint ab ecclesia separentur. Et sic patet secundum.

11 DE tertio sciendum est, quòd cùm de correctione fraterna sit præceptum affirmatiuum, quod non obligat nisi pro loco, & tempore, & cæteris circunstantiis debitis concurrentibus, inter quas præcipua est illa quæ est de fine, ideo nō semper obligatur homo ad correctionem fraternam, cuius ratio est. Quia illud ad quod nullus obligatur nisi propter finem non cadit sub præcepto nisi qualiter est necessarium ad finem, sed ad correctionem fraternam nullus obligatur nisi propter emendationē fratris, vt patet tam ex eius diffinitione quā ex aliis supradictis, ergo ad eam nullus tenetur ex præcepto nisi speretur q; ex correctione sequatur emendatio. Et iterum si expectatur opportunius tempus quo magis potest prodesse correctio, non peccat qui correctionem differt, sed charitatiuè agit, sicut dicit Aug. 1. de ciui. Dei, cùm ratio eorum quæ sunt ad finem ex fine sumatur.

12 AD primum argumentum dicendum est quòd omnia præcepta quæ pertinent ad impendendum aliqua beneficia proximo reducuntur ad præceptum de honoratione parentum: eis enim tanquam magis meritis primò impendēda sunt beneficia tam corporalia quàm spiritualia, & deinde aliis: cùm igitur correctio spiritualis sit beneficium impensum proximo, patet quòd reducitur ad præceptum de honore parentum.

13 Ad secundum dicendum, quòd religiosi tenentur ad correctionem fraternam, sicut & cæteri, nec tamē propter hoc oportet quòd exeant claustrum ad quærendum delinquentes, vt eos corripiant: quia nec hoc præcipitur, sed sufficit quòd corripiant occurrētem. vnde dicit Aug. in libro de verbis Domini. Admonet nos Dominus noster non negligere inuicem peccata nostra nō quærendo quid reprehendas, sed videndo quid corrigas, alioquin efficeremur exploratores vitę aliorum, contra illud quod dicitur Prouerb. 24. Non quæras impietatem in domo iusti, & non vastes requiem eius.

14 An tertium dicendum, quòd vel Hiero. loquitur de correctione quæ fit non solum verbo, sed verbere (quod patet ex hoc quod subiungit, quæ est enim misericordia parcere vni & omnes in discrimen adducere) quæ competit solum prælatis qui habent vim coactiuam super subditos quam non habet frater in fratrem: vel hoc dicit non quia ad solos sacerdotes pertineat præceptū de correctione fraterna, sed quia ad eos specialius pertinet, quia sicut dicit Aug. 1. de ciui. Dei: Grauior est negligentia prælatorum in correctione fraterna quàm aliorum. sicut enim beneficia temporalia potius debet aliquis illis impendere quorum curam temporalem habet, ita & beneficia spiritualia (vt correctionem & doctrinam) magis debet exhibere illis qui sunt suæ speciali curæ commissi, licet alii ad hoc teneantur quanuis non tantum, &c.

QVÆSTIO QVARTA.

Vtrum in correctione fraterna debeat secreta monitio præcedere denunciationem.

Tho. 2. 2. q. 33. art. 7.

SEcundò quæritur vtrum in correctione fraterna debeat secreta monitio præcedere denunciationem. Et videtur quòd non: quia accusatio est grauior quàm denūciatio, sed ad publicam accusationem potest aliquis procedere nulla secreta admonitione præcedente, sed sola inscriptione, vt dicit Innocentius extra de accusatione, qualiter & quando. ergo videtur quòd nec denunciationem debeat præcedere secreta admonitio.

2 Item secundum Aug. in libro contra mēdacium. Ex factis sanctorum colligimus quid in scripturis sentire debeamus. sed Christus denunciauit Apostolis Iudam ante admonitionem factam, vt patet Ioan. 13. Similiter Petrus damnauit Ananiam & Saphiram ante aliquam admonitionem factam, vt patet Act. 5. Similiter Paulus reprehendit Petrum coram omnibus nulla monitione facta secretè, & eodem modo Ioseph accusauit fratres suos apud patrem crimine pessimo, Gen. 37. ergo videtur q; non semper secreta monitio debet præcedere denunciationem.

3 IN contrarium est quod dicit Dominus Mat. 18. si peccauerit in te frater tuus corripe eum inter te, & ipsum solum, &c. vbi manifestè innuit, quòd secreta monitio debet præcedere denunciationem. Et ibi dicit glosa: hoc ordine vitare scandala debemus.

4 RESPONSIO. Aduertendum est quòd peccatum fratris potest esse vel omnino publicū & notorium, vel sic occultū quòd probari non potest, nec de eo infamatus est, vel partim occultū, & partim notum, quod est quādo innotescit pluribus per quos cōuinci potest, vel apud graues personas diffamatus est quāuis publica fama non sit. In primo casu dicendum q; secreta admonitio non habet locum. Cuius ratio est, quia cū admonitio secreta fiat propter emendationem fratris quæ est eius sanatio spiritualis, sicut est in sanando aliquē corporaliter, sic faciendum est in corripiendo aliquē spiritualiter, sed in sanatione corporali sic est quòd medicus si potest hominem totaliter sanat ab infirmitate, si autem non potest negligit mānus malum vt occurrat maiori malo, sicut amputat vnū membrum ne totum corpus inficiatur, ergo similiter debet esse in correctione quę est sanatio spiritualis: ex peccato autem homo duplex damnū incurrit, scilicet damnum innocentiæ quod est maximū, & dispendium famæ si sciatur eius peccatum, & istud est minus q; primum. Est tamē magnum quia per amissionem famæ homo patitur detrimentum non solū in temporalibus, sed etiam in spiritualibus: quia præ timore infamię multi à peccato retrahūtur. Et ideo sic sanandus est peccator per correctionem si fieri potest quòd totaliter ei innocentia restituatur nec fama perdatur, sin aliter debet negligi fama vt cōscientia reparetur. Ex quo potest sic argui: vbi iam est perdita fama nō habet locum admonitio secreta, licet admonitio possit locum habere, sed quando alicuius est notorium fam est perdita fama, ergo hic non habet locum admonitio secreta. Si autem peccatum sit omnino occultū modo quo dictum est prius, aut illud nō solum est nociuum peccanti, sed in detrimentum aliorum temporale vel spirituale, vtpote cùm aliquis tractat de prodenda ciuitate hostibus, vel quando latet hæreticus innitens ad corruptionem fidei & morum in aliis, aut est solum nociuum peccanti. In primo casu si firmiter credatur quòd peccator propter admonitionem secretā sibi factam desistat à malitia, omnino prius est admonendus antequam alii reueletur propter rationem prius dictam, scilicet vt parcatur famæ cum emendatione conscientiæ. Si autem probabiliter timeatur de emendatione eius, denunciandum est illi qui potest periculo occcurrere, salua tamen fama eius quantum est possibile. Cuius ratio est, quia charitas plus diligit bonum commune quàm bonum singularis

personæ. Si ergo in hoc casu bonum commune nō posset seruare nisi cum dispendio famæ singularis personę, illud ex charitate est negligendum, vt bonum cōmune ex charitate possit seruari. Et sic est intelligenda autoritas Hier. dicentis, quòd misericordia est parcere vni, & multos in discrimen adducere. Polluitur enim populus ex vno pec catore, sicut ex vna oue morbida vniuersus grex. Si autē peccatum sit solū nociuum peccanti, nec sit ita notum q̄ possit probari, nec de eo sit peccator infamatus: tūc secreta monitio locum habet, quæ siue valeat, siue non sistendum est in ea, nec procedendū est ad aliquā denunciationem faciendā superiori vt superior est & persona publica. Cuius ratio est, quia denunciatio ad hoc fit superiori vt ipse de peccato inquirat & peccatorē corrigat, sed ad hoc non potest Prælatus procedere nisi peccatum illud posset probari, vel peccator sit de eo infamatus, ergo vbi neutrū istorum est, locū non habet denunciatio: si autem dicatur quòd denunciatio nō habet hic locum vt fiat immediatè post admonitionē secretam, potest tamen habere locū vt fiat mediante inductione testium, vt Dominus videtur dicere Mat. 18. Si te nō audierit adhibe tecum vnū vel duos testes, vt in ore duorum vel triū testium, &c. nō valet quia inductio testium vel fit ad probandū factum, vel ad probandum admonitionē: non ad probandum factum, quia aut ad probandum præteritū, aut ad obseruandum futurum: vt probetur factū præteritum probari nō potest per eos, quia nihil sciunt, futurum verò obseruari non debet vel saltē nullus ad hoc tenetur, sicut allegatū est de Aug. supra qu. præc. quòd non tenemur esse exploratores vitæ alienæ. Et si probabiliter crederetur q̄ peccatum esset iterandum, magis esset secūdum charitatem statim indicandum illi qui posset impedire ꝙ inducere testes ad conuincendum eum post factum: nec potest dici quòd testes debeant induci ad probandū admonitionem vt eis inductis postea sequatur denunciatio, quia talis inductio sine fructu esset, cùm per eā non posset sequi correctio peccatoris, magis etiam esset proditio criminis quā correctio peccantis. Quòd autem non possit sequi correctio patet, quia in nullo probatur crimine, quia vox omniū non est nisi vox vnius. Item denuncians exponit se periculo, quia si peccatorneget crimen potest cōqueri superiori de eo quòd denuncians eum infamauit imponendo coram pluribus crimen quod non cōmisit, & sic alter meritò puniretur. Videtur ergo quòd in hoc casu sistendū sit in monitione secreta, sic quòd nunquam sit vlterius procedendum ad denunciationem faciendā Prælato vt est persona publica: quod dico pro tanto, quia si probabiliter credatur quòd Prælatus vt bonus vir & nō vt iudex posset prodesse peccatori & non obesse vel per secretam admonitionē, vel præcludendo occasionē peccandi sine reuelatione peccatoris, potest ei in secreto dici peccatum fratris vt adhibeat remedium quod poterit adhibere, & eodem modo posset dici alii non prælato si crederetur quòd vellet & posset alteri prodesse. Et hoc est quod dicit beatus Aug. super Leuit. 5. capitulo, super illo verbo: Qui audierit aliquem falsum iurare & tacet, &c. Et recitatur. 22. q. 6. ca. Hoc videtur, vbi dicit sic: Videtur mihi quòd se ob hoc soluat peccati vinculo ille supple qui scit periurium alterius, si indicet talibus qui magis possent prodesse quàm obesse periurio siue eum corrigendo, siue Deum pro eo placando.

5 Si autem peccatū non sit omnino occultum, nec omnino notū, hoc est quòd innotescit pluribus per quos conuinci potest, vel apud graues personas diffamatus est quāuis qublica fama nō sit contra eum, sic videtur habere locum processus quē Dominus ponit in Euangelio, vt scilicet primò secretè admonearur de correctione, quæ si non profit admoneatur de correctione coram illis qui factum sciunt, q̄ si nec istud prosit tunc deinde denunciādum est ecclesię. Et ratio huius est, quia ex charitate subueniēdum est conscientiæ quantum possibile est absq; detrimento famæ: sicut ergo ex præcepto charitatis tenetur quis sanare fratris conscientiā non lędendo in aliquo eius famam si hoc potest fieri per aliquam secretā admonitionem quando peccatum est penitus occultum, sic quando nō potest emendari conscientia seruando totaliter famā quæ iam apud aliquos læsa est, subueniendū est ex charitate emendationi conscientiæ absq; vlteriori lęsione famæ, quod fit per admonitionem quę fit coram testibus qui aliàs sciunt factum. Et hi inducuntur non ad sciendum factum cùm prius scirent, sed vt coram ipsis efficacior sit correctio, & vt probetur correctio si contingat ad publicam denunciationem procedere, ne denuncians repellatur à denunciatione tanquam inimicus vel suspectus.

9 His tamen quæ prius dicta sunt videtur obuiare quod dicit beatus Aug. in regula, vbi innuit, quòd qui non corrigitur per secretam admonitionē fratris, denunciandus est prælato non tanquā publicæ personæ, sed tanquam ei qui vult prodesse & non obesse. Et in hoc bene cōcordat cum secundo membro præcedentis determinationis: sed vlterius dicit, quòd negantį adhibendi sunt alii etiam coram omnibus vt possit non ab vno teste argui, sed à duobus, vel tribus conuinci. In quo videtur innuere q̄ testes inducendi sunt ad explorandum peccatū futurum, vt per eos conuincatur coram prælato, quod est contra prius dicta. Sed aduertendum est quòd Augu. non videtur loqui de eo quod est crimen secūdum se, sed de eo quod potest esse occasio criminis, vt est aspectus fixus in mulierem de quo ibi loquitur, nec ad hoc explorandum dicit testes induci, sed si contingat iterari & præsentes sint aliqui qui fortè non aduertunt, inducendi sunt, vt aduertant & sic testimonium ferant, vt talis possit à prælato debita seueritate coërceri, ne labatur in crimen cuius iam habet occasionem, & ad quod habet pronitatem: non loquitur autem de crimine iam cōmisso, quod si sit occultum debeat aliis reuelari, vel conuincendum debeat explorari, & ita non est contra prædeterminata.

7 AD primum arg. in oppositum dicendum, quòd sicut aliqui dicunt, in accusatione nō agitur ad emendationem delinquentis, sed ad bonum cōmune, scilicet ad conseruandum iustitiā per punitionem delinquentis. Et ideo accusatio in iudicio potest fieri etiam si admonitio non præcedit: nec est contra præceptum domini quod intelligitur quando agitur ad emēdationē delinquentis. Aliis videtur quòd quanuis secundum forum causarum non requiratur quòd præcedat admonitio, sed solū inscriptio, tamen secundum forum conscientiæ non est ad eam procedendum nisi admonitione præmissa, & emēdatione expectata, si speretur propter rationem prius positam: nec cogit ratio alterius partis, quia bonum commune nō est læsum per peccatū alicuius quousq; deductum est in publicum. Et ideo si admoneatur de correctione antequam crimen eius publicetur per accusationem, fit secundum charitatem. Si autem non prę̄mittitur admonitio ad eius correctionem, pęruertitur ordo charitatis, quia iniustè dimittitur charitatiua emendatio fratris.

8 Ad secundum dicendum quòd Christus vt Deus nouerat Iudam incorrigibilem, & ideo non oportuit quòd admoneret eum secretò, quod fit propter correctionem. Petrus autem publicauit peccatum Ananiæ & Saphiræ eadem rationem cùm sciret hoc per sancti spiritus reuelationem, & inflixit eis tanquam incorrigibilibus pœnam ad terrorem aliorum. De Paulo autē patet respōsio: quia Petrus coràm omnibus peccauit, & ideo oportuit ipsum coram omnibus redargui iuxta illud Tim. 5. Peccantem coram omnibus argue. Ioseph autem præmonuit fratres, licet non legatur, vel si prętermisit errauit: licet posset propter defectum ætatis aliqualiter excusari saltem à tantō. Alii excusant eum dicentes, quòd ipse non denunciauit, sed accusauit sicut textus dixit q̄ accusauit fratres suos apud patrem crimine pessimo: nō est autem necesse quòd accusationem præcedat fraterna admonitio. Sed istud minus valet, quia accusans si deficiat in probatione debet puniri pœna talionis. Si verò probet, accusatus debet puniri secundum quantitatem & qualitatem criminis, quorum neutrum legitur ibi factum. Nec oportet quòd nomen accusationis sumatur ita strictè, sicut sumunt iuristę: sed pro quacunq; reuelatione seu declaratione criminis: nec est conandum ad excusandum omnia facta antiquorum qui in multis errauerunt.

Sententia huius distinctionis. X X. in generali & speciali.

SCiendum est, &cæt. Superius determinauit Magister de pœnitentia & eius partibus, & de potestate ministrorum hoc sacramentum dispensantium: hic determinat